

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 562

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 14 iulie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
630.	— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Brigăzii 76 cercetare, supraveghere și recunoaștere	2
631.	— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 1 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie	2
632.	— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 2 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie	3
633.	— Decret privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 3 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 267 din 27 aprilie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, a celor ale art. 39 din acest act normativ.....	4–6
	Decizia nr. 314 din 9 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 ² alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	7–9
	Decizia nr. 355 din 11 mai 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă	10–12
	Decizia nr. 425 din 15 iunie 2017 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală	12–14
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
1.	— Ordonanță pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului	15
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		
544.	— Decizie pentru stabilirea unor atribuții la nivelul conducerii Secretariatului General al Guvernului	16

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă Brigăzii 76
cercetare, supraveghere și recunoaștere**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Brigăzii 76 cercetare, supraveghere și recunoaștere.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2017.
Nr. 630.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 1
cercetare și supraveghere prin radiolocație
și avertizare timpurie**

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Grupului 1 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2017.
Nr. 631.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**
privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 2
cercetare și supraveghere prin radiolocație
și avertizare timpurie

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Grupului 2 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2017.
Nr. 632.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET**
privind acordarea Drapelului de luptă Grupului 3
cercetare și supraveghere prin radiolocație
și avertizare timpurie

În temeiul prevederilor art. 92 și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 1 din Legea nr. 34/1995 privind acordarea drapelului de luptă marilor unități și unităților militare,
având în vedere propunerea ministrului apărării naționale,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se acordă Drapelul de luptă Grupului 3 cercetare și supraveghere prin radiolocație și avertizare timpurie.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 iulie 2017.
Nr. 633.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 267**

din 27 aprilie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, a celor ale art. 39 din acest act normativ

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel-Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, a celor ale art. 39 din acest act normativ, excepție ridicată de Adrian Gheorghe Tabora în Dosarul nr. 1.374/111/2015/A2* al Tribunalului Bihor — Secția I civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.080D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă, personal, autorul excepției de neconstituționalitate. Lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul autorului excepției, care solicită admiterea acesteia și reiterează, în esență, cele reținute în cuprinsul notelor scrise prin care a fost invocată excepția de neconstituționalitate. În acest sens, depune la dosar concluzii scrise.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, având în vedere că atât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în ansamblu său, cât și prevederile art. 39 ale acestui act normativ au mai fost supuse controlului de constituționalitate. În acest sens, menționează jurisprudența Curții Constituționale în materie, concretizată, spre exemplu, prin Decizia nr. 792 din 17 noiembrie 2015 și Decizia nr. 221 din 12 aprilie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 17 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 1.374/111/2015/A2*, **Tribunalul Bihor — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, a celor ale art. 39 din acest act normativ.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Adrian Gheorghe Tabora, cu ocazia soluționării unei contestații în anulare formulate împotriva Încheierii civile din 3 decembrie 2015, prin care s-a respins cererea de reexaminare a modului de stabilire a taxei judiciare de timbru.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 sunt neconstituționale, din punct de vedere extrinsec, deoarece instituie norme de natura legilor organice prin care, excedând scopului urmărit de stabilirea și colectarea taxelor de timbru judiciar la bugetul public, au fost aduse modificări substanțiale ce țin de procedura de judecată, respectiv, norme ce țin de organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Totodată, apreciază că prevederile art. 39 din

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 instituie norme de natura legii organice în judecarea cererilor de reexaminare a modului de stabilire a taxelor judiciare, care derogă de la Codul de procedură civilă și care, nefiind adoptate cu procedura prevăzută de art. 76 alin. (1) din Constituție, adică cu votul majorității fiecărei camere, contravin art. 115 alin. (6) din Constituție.

7. Referitor la criticile de natură intrinsecă formulate, autorul excepției susține că prevederile art. 39 sunt neconstituționale în măsura în care reglementează judecarea unor cereri prealabile accesului la justiție, fără citarea legală a părții interesate și fără garantarea dreptului justițiabilului la un recurs efectiv, fiind îngrădit, astfel, atât accesul liber la justiție, cât și dreptul la un proces echitabil. Apreciază că art. 39 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 este neconstituțional și prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție, coroborat cu prevederile Legii nr. 24/2000, întrucât nu se arată clar, precis și fără echivoc modul de finalizare a soluționării cererii de reexaminare, prevăzută de art. 39 alin. (1) din ordonanța de urgență.

8. În fine, apreciază că art. 39 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 contravine dispozițiilor art. 44 din Legea fundamentală, întrucât, în cuprinsul acestui text nu se menționează faptul că la restituirea totală ori proporțională cu reducerea sumei contestate, justițiabilul nu este despăgubit pentru această taxă, nedatorată de fapt, cu dobânda legală corespunzătoare timpului cât suma respectivă a fost gestionată de către Trezoreria Statului, în mod nejustificat.

9. **Tribunalul Bihor — Secția I civilă** apreciază că reglementarea unei cereri de reexaminare împotriva măsurii de stabilire a taxei de timbru, în condițiile art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, nu contravine Constituției României. În opinia instanței de judecată, însă, instanța de contencios constituțional trebuie să verifice în ce măsură imposibilitatea atacării încheierii de reexaminare a taxei de timbru, pe calea unei contestații în anulare, nu reprezintă o încălcare a accesului la justiție, în condițiile în care această soluție a instanței de fond, pronunțată de un alt complet, nu mai poate fi atacată în căile de atac.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, face referire la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 42 din 27 ianuarie 2005, Decizia nr. 164 din 22 martie 2005 sau Decizia nr. 792 din 17 noiembrie 2015.

12. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției de neconstituționalitate, notele scrise depuse la dosar, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

13. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

14. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, cele ale art. 39 din acest act normativ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 392 din 29 iunie 2013, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit art. 39, „(1) *Împotriva modului de stabilire a taxei judiciare de timbru, reclamantul poate face cerere de reexaminare, la aceeași instanță, în termen de 3 zile de la data comunicării taxei datorate. Cererea de reexaminare este scutită de la plata taxei judiciare de timbru.*

(2) *Cererea se soluționează în camera de consiliu de un alt complet, fără citarea părților, prin încheiere definitivă. Dispozițiile art. 200 alin. (2) teza I din Codul de procedură civilă rămân aplicabile în ceea ce privește complinirea celorlalte lipsuri ale cererii de chemare în judecată. Instanța va proceda la comunicarea cererii de chemare în judecată, în condițiile art. 201 alin. (1) din Codul de procedură civilă, numai după soluționarea cererii de reexaminare.*

(3) *În cazul admiterii integrale sau parțiale a cererii de reexaminare, instanța va dispune restituirea taxei de timbru total ori, după caz, proporțional cu reducerea sumei contestate.*

(4) *În cazul taxelor datorate pentru cereri adresate Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, soluționarea cererii de reexaminare este de competența Judecătoria Sectorului 5 București.”*

15. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în integralitatea sa, precum și cele ale art. 39 din acest act normativ sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) coroborat cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 21 privind accesul liber la justiție, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 73 alin. (3) lit. l) și t) referitor la categoriile de legi, art. 74 alin. (3) și (5) cu privire la inițiativa legislativă, art. 75 referitor la sesizarea Camerelor, art. 76 alin. (1) privind adoptarea legilor și a hotărârilor, art. 115 alin. (5) și (6) privind delegarea legislativă, precum și celor ale art. 126 alin. (2) referitor la instanțele judecătorești.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 a mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, atât în integralitatea sa, cât și pe articole. În acest sens, referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în ansamblul său, Curtea s-a mai pronunțat, spre exemplu, prin Decizia nr. 118 din 6 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 351 din 13 mai 2014, Decizia nr. 245 din 29 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 30 mai 2014, Decizia nr. 523 din 7 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 610 din 12 august 2015, sau Decizia nr. 402 din 28 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 7 iulie 2015, iar în ceea ce privește art. 39 alin. (2) din acest act normativ, Curtea s-a pronunțat, de asemenea, prin Decizia nr. 471 din 23 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 826 din 12 noiembrie 2014, Decizia nr. 696 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 892 din 27 noiembrie 2015 și Decizia nr. 11 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 25 aprilie 2017, decizii prin care a statuat în sensul constituționalității prevederilor criticate ale acestui act normativ.

17. Referitor la criticile de natură extrinsecă formulate, în jurisprudența sa, exemplu fiind Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014, Curtea a statuat că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 115 alin. (5) condiționează intrarea în vigoare a ordonanței de urgență de îndeplinirea

cumulativă a două cerințe: depunerea sa spre dezbatere în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată și publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. Dispozițiile constituționale sunt transpuse la nivel legal de art. 12 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia „*Ordonanțele de urgență ale Guvernului intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, sub condiția depunerii lor prealabile la Camera competentă să fie sesizată, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară*”. Depunerea ordonanței de urgență spre dezbatere în procedură de urgență la Camera competentă să fie sesizată drept condiție necesară intrării în vigoare a actului normativ nu reprezintă altceva decât o obligație ce incumbă emitentului, respectiv Guvernului, în calitate de legiuitor delegat.

18. De asemenea, referitor la criticile potrivit cărora prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 au fost aduse modificări substanțiale ce țin de procedura de judecată, respectiv, de organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești, prin Decizia nr. 752 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 6 februarie 2015, spre exemplu, Curtea a reținut că, în Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013, legiuitorul delegat a subliniat că modificarea cadrului legal de desfășurare a procesului civil prin adoptarea Codului de procedură civilă, precum și punerea în aplicare a noilor instituții adoptate prin Codul civil impuneau revizuirea urgentă a legislației și în materia taxelor judiciare de timbru, care trebuie să reflecte noua structură și dinamică a procesului civil, noile garanții procedurale acordate părților pentru asigurarea unui proces echitabil, precum și acoperirea costurilor suplimentare pentru dezvoltarea infrastructurii, pregătirea personalului din sistemul justiției etc. S-a arătat, totodată, că neadoptarea urgentă a acestui act normativ ar fi condus la conservarea unui sistem de taxare neadaptat în raport cu întreaga evoluție în plan legislativ, cu liniile trasate prin regândirea sistemului juridic românesc odată cu adoptarea noului Cod civil și a noului Cod de procedură civilă, în acest sens, orice întârziere în asanarea și sistematizarea legislației în materia taxelor de timbru ar fi condus la menținerea nepermisă a neconcordanțelor între prevederile legale în această materie cu prevederile noilor coduri, prin perpetuarea acelor norme care trebuie expres abrogate, fiind perimate sau chiar în contradicție cu noul cadru normativ. În aceeași ipoteză, a neadoptării urgente a actului normativ în discuție, legiuitorul delegat a susținut că ar fi fost menținute și aspectele care împiedică asupra transparenței aplicării actualelor norme, printre care lipsa criteriilor statistice pentru o evidență clară asupra tuturor operațiunilor pe care le implică sistemul de taxare actual. Totodată, consecințele negative pe planul transparenței și disciplinei financiare impuse de exercițiul colectării la buget a sumelor derivând din plata taxelor judiciare de timbru, dar și pe planul situației justițiabililor și al nevoilor acute ale sistemului, nu ar fi fost deloc neglijabile. Întrucât aspectele mai sus menționate vizează un interes public și constituie o situație extraordinară, a cărei reglementare nu putea fi amânată, Curtea a apreciat că s-a impus adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență, cu respectarea art. 115 alin. (4) și (6) din Constituția României, astfel încât critica de neconstituționalitate extrinsecă este neîntemeiată.

19. Totodată, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 139 din Constituție privind stabilirea impozitelor, taxelor și a oricăror altor venituri ale bugetelor centrale, respective a celor locale, din formularea constituțională „*se stabilesc numai prin lege*” se deduce că nu este de conceput să se stabilească impozite, taxe sau alte contribuții la bugetul de stat și la bugetul asigurărilor sociale de stat prin hotărâre a Guvernului sau prin ordine ale miniștrilor, ci numai prin acte normative cu putere de lege. Prin urmare, stabilirea taxelor judiciare de timbru prin ordonanță de urgență a Guvernului nu contravine Legii fundamentale.

20. În ceea ce privește criticile de natură intrinsecă formulate, referitor la pretinsa încălcare a prevederilor constituționale privind

accesul liber la justiție prin impunerea unor taxe judiciare de timbru, Curtea a arătat că accesul liber la justiție nu echivalează cu gratuitatea serviciului prestat de instanțele judecătorești, legiuitorul având deplina legitimitate constituțională de a impune taxe judiciare de timbru (Decizia nr. 832 din 11 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 824 din 7 decembrie 2012). Curtea a reținut, de asemenea, că nicio dispoziție constituțională nu interzice stabilirea taxelor de timbru în justiție, regula fiind cea a timbrării acțiunilor în justiție, iar excepțiile sunt posibile numai în măsura în care sunt stabilite de legiuitor.

21. Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa că accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate structurile judecătorești și la toate gradele de jurisdicție. Acest drept poate fi supus unor condiționări de fond și de formă, iar existența uneia ori a mai multor căi de atac nu este impusă, pentru toate cazurile, nici de Constituție și nici de vreun tratat internațional la care România este parte. Totodată, condițiile de exercitare a dreptului de acces liber la justiție, precum și căile de atac sunt prevăzute de norme juridice procedurale. Astfel, conform dispozițiilor art. 126 alin. (2) din Constituție, „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”, iar art. 129 din Legea fundamentală prevede că, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”.

22. Referitor la art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că acesta reprezintă o normă procedurală care reglementează soluționarea cererii de reexaminare împotriva încheierii de stabilire a unei taxe judiciare de timbru, așadar un incident procedural prealabil antamării fondului de către instanța de judecată. Întrucât în discuție este o chestiune prealabilă, soluționarea acesteia este guvernată de principiul celerității, care ar fi grav afectat prin aplicarea în materie a principiilor oralității și contradictorialității, a obligativității citării părților, ca și a posibilității exercitării unei căi de atac împotriva încheierii de soluționare a cererii de reexaminare. Curtea a mai observat că rațiuni ce țin de necesitatea soluționării într-un termen rezonabil a cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești justifică în mod obiectiv soluția legislativă criticată, care asigură în mod eficient un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — stabilirea corectă a taxelor judiciare de timbru — și mijloacele procedurale utilizate. Totodată, Curtea a statuat că acest cadru legislativ, în deplin acord cu normele fundamentale, creează premisele necesare ce permit instanței judecătorești să examineze circumstanțele specifice fiecărui caz și să realizeze un just echilibru între interesele individuale și cele privind administrarea justiției, astfel încât solicitantului să îi fie asigurat accesul efectiv la justiție.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Gheorghe Tabora în Dosarul nr. 1.374/111/2015/A2* al Tribunalului Bihor — Secția I civilă și constată că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în integralitatea sa, și, în special, cele ale art. 39 din acest act normativ sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bihor — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 27 aprilie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

23. În acest context, Curtea apreciază că nu pot fi reținute nici criticile privind neconstituționalitatea art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 față de art. 1 alin. (5) din Constituție, coroborat cu prevederile Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

24. Curtea observă, de asemenea, că, astfel cum prevede art. 45 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013, sumele achitate cu titlu de taxe judiciare de timbru se restituie, după caz, integral, parțial sau proporțional, la cererea petiționarului. Așadar, judecătorul urmează să aprecieze care este cuantumul sumei care va fi reținută, corespunzător, în funcție de specificitatea cauzei și a activităților desfășurate până la momentul la care acesta constată că devine aplicabil vreunul dintre cazurile de restituire, integrală sau parțială, a sumei plătite de reclamant cu titlu de taxă judiciară de timbru. Cât privește susținerile autorului potrivit cărora, în cuprinsul art. 39 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 nu se prevede faptul că, odată cu „restituirea taxei de timbru total ori, după caz, proporțional cu reducerea sumei contestate”, justițiabilul — privat în prealabil de dreptul de proprietate asupra banilor săi prin plata unei sume nedatorate — nu este despăgubit pentru aceasta cu dobânda legală corespunzătoare, Curtea apreciază că o atare critică vizează o omisiune legislativă, care nu intră în sfera de competență a instanței de contencios constituțional. De altfel, taxele judiciare de timbru constituie o contraprestație raportat la actul de justiție, fiind justificat ca persoanele care se adresează autorităților judecătorești să contribuie la acoperirea cheltuielilor prilejuite de realizarea actului de justiție.

25. De altfel, cu privire la instituirea taxelor judiciare de timbru, Curtea Constituțională are o bogată jurisprudență, în acord cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, prin care s-a statuat că accesul la justiție nu presupune gratuitatea actului de justiție și nici, implicit, realizarea unor drepturi pe cale judecătorească în mod gratuit. În cadrul mecanismului statului, funcția de restabilire a ordinii de drept, ce se realizează de către autoritatea judecătorească, este, de fapt, un serviciu public ale cărui costuri sunt suportate de la bugetul de stat. În consecință, legiuitorul este îndreptățit să instituie taxe judiciare de timbru pentru a nu se afecta bugetul de stat prin costurile procedurii judiciare deschise de părțile aflate în litigiu.

26. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele deciziilor menționate își păstrează aplicabilitatea și în prezenta cauză.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 314

din 9 mai 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18² alin. (1) și (2)
din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18² alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, excepție ridicată de Nelu Iordache în Dosarul nr. 16.876/3/2013 al Tribunalului București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 390D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru autorul excepției, domnul avocat Marius Predoi din cadrul Baroului București, cu delegație la dosar, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul domnului avocat care supune Curții două chestiuni prealabile. Astfel, arată că partea Donrep Construct — S.A. este în procedură de lichidare și supune Curții verificarea legalității procedurii de citare cu această parte. De asemenea, dorește să depună la dosarul cauzei o corespondență purtată cu Ministerul Fondurilor Europene care vizează critica adusă dispozițiilor legale criticate.

4. Cu privire la procedura de citare cu partea în cauză, magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Donrep Construct — S.A. a fost citată la un număr de 5 adrese indicate Curții Constituționale în citativul instanței de judecată și, totodată, menționează că aceasta, contrar dispozițiilor art. 172 din Codul de procedură civilă, nu a adus la cunoștință schimbarea intervenită cu privire la locul citării, la dosarul cauzei nefiind depus vreun document din care să rezulte necesitatea citării părții la un alt loc sau printr-un alt reprezentant.

5. Reprezentantul Ministerului Public apreciază că procedura de citare este legal îndeplinită. De altfel, partea, în măsura în care ar fi intervenit vreo schimbare cu privire la locul citării ori a reprezentantului legal, avea obligația să aducă la cunoștință acest aspect.

6. Curtea apreciază că procedura de citare a fost legal îndeplinită și încuviințează reprezentantului autorului excepției să depună înscrisurile ce vizează corespondența purtată cu Ministerul Fondurilor Europene.

7. Pe fondul excepției de neconstituționalitate, se solicită admiterea acesteia. În acest sens arată că textul legal contestat

care incriminează o faptă prevăzută de legea penală nu este clar și previzibil, întrucât nu definește sfera subiectului activ al infracțiunii. Acest fapt a permis în practică o lărgire semnificativă a acestei sfere prin trimiterea în judecată a unor persoane care nu intră în raporturi juridice specifice și anume nu sunt parte într-un contract de finanțare cu fonduri europene. De asemenea, nici sintagma „*fără respectarea prevederilor legale*” nu respectă exigențele de claritate și previzibilitate, în cauză inculpatul fiind trimis în judecată, întrucât a încălcat prevederile unei hotărâri a Guvernului. Mai arată că jurisprudența în materie a Curții Constituționale nu este aplicabilă în cauză.

8. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, întrucât prin textul de lege criticat legiuitorul a urmărit protejarea unor relații sociale referitoare la interesele economice ale Uniunii Europene. Așa fiind, textul este univoc, fiind evident că subiect activ al infracțiunii este orice persoană care se află în ipoteza normei și care realizează una dintre modalitățile normative prevăzute de legiuitor pentru elementul material, iar prin sintagma „*fără respectarea prevederilor legale*” legiuitorul a urmărit tocmai asigurarea clarității și previzibilității normei, stabilind un criteriu obiectiv în funcție de care se apreciază conduita subiectului activ. De altfel, în situații similare, Curtea Constituțională a statuat că există domenii în care este imposibilă întocmirea unei liste exhaustive de acte normative ori dispoziții legale a căror încălcare atrage o anumită sancțiune penală. În ce privește gestionarea fondurilor europene, este evident că acest lucru este înfăptuit de o categorie de profesioniști care acționează într-un astfel de domeniu și aceștia trebuie să dea dovadă de prudență, fără ca prin aceasta să se ajungă la concluzia lipsirii textului de claritate și previzibilitate.

9. În replică, domnul avocat arată că este foarte greu să se facă distincția între o problemă de constituționalitate și una de aplicare a legii, însă Curtea Constituțională, de fiecare dată când a constatat că în practică există o astfel de situație care conduce la atingerea principiului legalității incriminării, a intervenit și cel mai bun exemplu în acest sens îl constituie Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

10. Prin Încheierea din 16 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 16.876/3/2013, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18² alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție**, excepție ridicată de Nelu Iordache într-o cauză penală în care se fac cercetări cu privire la săvârșirea infracțiunilor prevăzute de textul legal criticat.

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, deoarece nu precizează în mod concret actele normative vizate sau anumite conduite ilicite ce vor putea fi avute în vedere pentru reținerea infracțiunii, din moment ce legiuitorul a optat pentru aplicarea denumirii generice „fără respectarea prevederilor legale”. Prin acest mod impropriu de redactare s-a ignorat caracterul de normă specială pe care îl are art. 18² din Legea nr. 78/2000 față de dispozițiile Codului penal, prin care ar trebui să se precizeze strict domeniul de aplicare. Așa fiind, prin conținutul normativ al textului contestat nu s-a stabilit cu claritate și precizie obiectul material al infracțiunii, ceea ce determină o lipsă de previzibilitate a acestuia.

12. **Tribunalul București — Secția I penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât este absurd să se invoce o eventuală nelegalitate a incriminării sau a pedepsei, câtă vreme textele care prevăd această infracțiune, precum și pedeapsa aplicabilă sunt cuprinse într-o lege care de la momentul comiterii actelor cu relevanță penală și până în prezent a fost și este în vigoare.

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

14. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care face trimitere la Decizia nr. 552 din 15 mai 2008, Decizia nr. 211 din 17 februarie 2009, Decizia nr. 348 din 10 martie 2011 și Decizia nr. 859 din 23 iunie 2011.

15. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. Legiuitorul și-a exercitat întocmai obligația pozitivă prin reglementarea clară și precisă a infracțiunii de schimbare, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, astfel că, din redactarea normei criticate rezultă că aceasta este previzibilă și accesibilă.

16. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că între cerințele calitative ale legii trebuie să se numere și previzibilitatea, adică norma juridică trebuie să fie enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita, să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă, chiar dacă trebuie să apeleze la consiliere de specialitate în materie.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției prin reprezentantul legal, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 18² alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 18 mai 2000, astfel cum au fost modificate prin art. 79 pct. 13 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 757 din 12 noiembrie 2012 și care, potrivit art. 247, a intrat în vigoare la data de 1 februarie 2014. Prevederile legale criticate au următorul conținut:

„(1) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se sancționează cu pedeapsa prevăzută la alin. (1).”

20. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la obligativitatea respectării legilor și art. 23 alin. (12) referitor la principiul legalității pedepsei, precum și prevederile art. 7 — Nicio pedeapsă fără lege din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului Curții Constituționale din perspectiva unor critici similare. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 552 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 10 iunie 2008, Curtea a statuat că legiuitorul are libertatea de a stabili prin lege organică infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. Acest lucru nu presupune însă uniformitate de reglementare, motiv pentru care, din anumite rațiuni de politică penală ori din considerente ce izvorăsc din realități iminente, Parlamentul poate incrimina, prin lege specială, o anumită conduită susceptibilă de a leza o serie de relații sociale ocrotite.

22. Așa fiind, dispozițiile legale criticate din Legea nr. 78/2000, care reglementează una dintre modalitățile de săvârșire a infracțiunilor împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, au fost instituite de legiuitor în vederea ocrotirii relațiilor sociale referitoare la încrederea publică în folosirea sau prezentarea de documente în vederea obținerii de fonduri din bugetul general al instituției europene. Aceasta reprezintă o opțiune de politică legislativă și nu aduce în niciun fel atingere dispozițiilor constituționale invocate în cauză. Astfel, cât privește critica referitoare la absența din conținutul reglementării a exigențelor de previzibilitate și precizie, Curtea a constatat că aceasta nu poate fi primită, deoarece textul are o redactare univocă, nefiind susceptibil de o interpretare abuzivă sau arbitrară. De altfel, în Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove contra Marii Britanii*, paragraful 40, Curtea de la Strasbourg a decis că legea internă pertinentă, care înglobează atât dreptul scris, cât și pe cel nescris, trebuie să fie formulată cu o precizie suficientă pentru a permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă, într-o măsură rezonabilă, circumstanțele care pot rezulta dintr-un act determinat. Or, nu se poate susține că dispozițiile legale criticate sunt lipsite de

o astfel de cerință, deoarece acestea nu fac altceva decât să incrimineze schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat, în acest din urmă caz, diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei. În același sens sunt și Decizia nr. 211 din 17 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 133 din 3 martie 2009, Decizia nr. 348 din 10 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 12 aprilie 2011, și Decizia nr. 859 din 23 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 639 din 7 septembrie 2011.

23. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

24. Distinct de aceste argumente, Curtea mai constată că prin Decizia nr. 64 din 24 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 28 aprilie 2015, paragraful 36, Curtea a statuat că art. 1 alin. (5) din Constituție consacră principiul respectării obligatorii a legilor. Pentru a fi respectată de destinatarul său, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să își poată adapta în mod corespunzător conduita. În acest sens, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa (de exemplu, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012) că, în principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze, însă, previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale

nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, și Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A. ED. Cine Revue împotriva Belgiei*, paragraful 59).

25. În concluzie, sintagma criticată de autor, respectiv „fără respectarea prevederilor legale” nu lipsește de previzibilitate norma de incriminare, deoarece, din analiza sa, se poate desprinde cu ușurință înțelesul contestat care presupune că schimbarea destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei este posibilă numai cu respectarea dispozițiilor legale și că o schimbare cu nesocotirea acestor norme a destinației unui folos legal obținut, dacă are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, este prohibită. Prin urmare, nu se identifică deficiențe de claritate, prevederile legale contestate fiind redactate într-un limbaj care permite destinatarului să prevadă consecințele care decurg din nerespectarea lor.

26. În sfârșit, aspectele legate de particularitățile speței, de încadrarea juridică a faptelor antisociale într-o anumită infracțiune ori de identificare a subiectului activ al infracțiunii excedează competenței Curții Constituționale, întrucât aceasta se poate pronunța — potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 807 din 3 decembrie 2010 — numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, și nicidecum asupra sferei de aplicare a dispozițiilor criticate în ce privește beneficiarul fondurilor.

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Nelu Iordache în Dosarul nr. 16.876/3/2013 al Tribunalului București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 18² alin. (1) și (2) din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 355

din 11 mai 2017

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (1)
coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă**

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Doina Handîc, Ilie Jechel, Maricica Jechel, Marius Jechel, Iuliana Nicolet Barbă și Silvia Simionică în Dosarul nr. 37.256/301/2014 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.180D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că nu pot fi primite susținerile autorilor excepției, întrucât există cale de atac împotriva hotărârii pronunțate în apel în materia executării silite (contestație la executare), așa încât reglementarea legală criticată nu contravine dispozițiilor constituționale invocate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 3 iunie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 37.256/301/2014, **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost invocată de Doina Handîc, Ilie Jechel, Maricica Jechel, Marius Jechel, Iuliana Nicolet Barbă și Silvia Simionică într-o cauză având ca obiect o contestație la executare.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile art. 718 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă sunt neconstituționale raportate la împrejurarea că, în speță, calea procesuală a recursului ar fi imposibilă. Arată, astfel, că, împotriva hotărârii pronunțate în apel în materia executării silite (contestație la executare), cu excepțiile de rigoare stabilite de legiuitor, există o singură cale de atac ordinară, și anume aceea a apelului, fiind imposibilă exercitarea căii de atac a recursului, chiar și în situația în care hotărârea pronunțată în apel a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material, adică atunci când aceasta este vădit nelegală. Or, în materia contestației la executare, prin inadmisibilitatea căii extraordinare de atac a recursului în situația aplicării greșite a normelor de drept material, hotărârea, chiar fiind vădit nelegală, nu poate fi retractată sau reformată prin nicio

altă cale de atac. Se susține că, instituind reguli speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabile, iar lipsa oricărei căi de atac echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătoresc efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic.

6. **Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă** opinează în sensul caracterului constituțional al prevederilor art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă și arată că „prin limitarea la exercitarea numai a unei căi de atac, legiuitorul nu a procedat la restrângerea exercițiului altor drepturi, în condițiile în care nu a fost acordat acest drept unor categorii de litigii. De asemenea, nu se poate reține că prin reglementarea doar a unei căi de atac s-ar fi încălcat principiile egalității în fața legii și al imparțialității legiuitorului.”

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și arată că, referitor la soluția legislativă criticată, în doctrină s-a învederat că aceasta nu este inedită, un atare caz alăturându-se multiplelor situații în care legiuitorul, din motive de accelerare a judecăților, a instituit posibilitatea atacării hotărârii numai cu apel. Totodată, menționează că art. 718 din Codul de procedură civilă nu face nicio referire cu privire la căile extraordinare de atac, dar tocmai pentru că nu face o asemenea referire trebuie considerat că este admisibilă și exercitarea acestor căi extraordinare de atac, respectiv contestația în anulare și revizuirea.

9. Se invocă, de asemenea, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin Decizia nr. 436 din 30 mai 2006 sau Decizia nr. 540 din 7 iunie 2007, prin care Curtea a reținut, în esență, că accesul liber la justiție nu înseamnă că el trebuie asigurat la toate structurile judecătorești, deoarece competența și căile de atac sunt stabilite exclusiv de legiuitor, care poate institui reguli deosebite, în considerarea unor situații deosebite.

10. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu contravin normelor constituționale și convenționale invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că, așa cum a reținut și Curtea Constituțională în jurisprudența sa, accesul la justiție nu presupune accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor ordinare sau extraordinare de atac, sunt de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură. Așa fiind, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost reținut prin dispozitivul încheierii de sesizare, îl constituie prevederile art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Din examinarea încheierii de sesizare, precum și a înscrisurilor depuse la dosar, Curtea reține faptul că, prin cererea de recurs formulată de recurenții Doina Handîc, Ilie Jechel, Maricica Jechel, Marius Jechel, Iuliana Nicolet Barbă și Silvia Simionică, aceștia au invocat și excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă. Deși Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, în cuprinsul încheierii de sesizare, și-a exprimat opinia asupra caracterului constituțional al acestor prevederi legale, instanța de judecată omite, însă, să sesizeze Curtea și cu excepția de neconstituționalitate a art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă.

14. În acest context, în jurisprudența sa (exemplu fiind Decizia nr. 744 din 3 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016, Decizia nr. 122 din 6 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 27 mai 2014, sau Decizia nr. 1.227 din 20 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 17 din 10 ianuarie 2012), Curtea a statuat că, în cazul în care instanța de judecată sesizează Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a anumitor dispoziții din legi sau ordonanțe, fără a se pronunța asupra altora, criticate în cadrul aceleiași excepții de neconstituționalitate, instanța de contencios constituțional va analiza excepția de neconstituționalitate, astfel cum aceasta a fost ridicată de autorul său. Doar în ipoteza în care instanța judecătorească, prin dispozitivul hotărârii, consideră excepția referitoare la una sau unele dintre dispozițiile legale criticate ca fiind inadmisibilă, contrară prevederilor art. 29 alin. (1), (2) sau (3) din Legea nr. 47/1992, și respinge cererea de sesizare cu această motivare, Curtea Constituțională nu se va pronunța cu privire la această excepție. În această împrejurare, autorul are, potrivit art. 29 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, posibilitatea atacării cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare, a soluției de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate.

15. În consecință, Curtea constată că, în realitate, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 718 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă, care au următorul cuprins:

— Art. 483 alin. (2) ultima teză: „*De asemenea, nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.*”;

— Art. 718 alin. (1): „*Hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel, cu excepția hotărârilor pronunțate în temeiul art. 712 alin. (4) și art. 715 alin. (4) care pot fi atacate în condițiile dreptului comun.*”

16. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, aceste prevederi contravin dispozițiilor constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, art. 24 privind dreptul

la apărare, art. 53 alin. (2) teza finală referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 alin. (2) care prevăd că justiția este unică, imparțială și egală pentru toți, precum și celor ale art. 129 referitoare la folosirea căilor de atac. Se invocă, totodată, și încălcarea art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la dreptul la un proces echitabil.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că sunt neîntemeiate susținerile autorilor acesteia referitoare la neconstituționalitatea reglementării criticate din Codul de procedură civilă, din perspectiva imposibilității exercitării căii de atac a recursului împotriva hotărârilor pronunțate în materia contestației la executare.

18. În jurisprudența sa (exemplu fiind Decizia nr. 37 din 15 ianuarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 28 ianuarie 2008 sau Decizia nr. 1.122 din 23 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 738 din 4 noiembrie 2010), Curtea a reținut că accesul la justiție, garantat de prevederile art. 21 din Legea fundamentală, nu presupune și accesul la toate mijloacele procedurale prin care se înfăptuiește justiția, iar instituirea regulilor de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, deci și reglementarea căilor de atac sunt de competența exclusivă a legiuitorului, care poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură. Reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție. Totodată, s-a statuat că art. 21 din Constituție nu precizează *in terminis* că accesul liber la justiție implică întotdeauna dreptul de a exercita atât calea de atac a apelului, cât și a recursului, situație în care exercitarea cumulativă a ambelor căi de atac împotriva unei hotărâri nu constituie un criteriu de constituționalitate. Pentru aceleași rațiuni, Curtea a apreciat că nu sunt încălcate nici prevederile art. 124 din Constituție.

19. Referitor la critica raportată la art. 129 din Constituție, privind exercitarea căilor de atac în condițiile legii, Curtea a stabilit că această normă din Legea fundamentală lasă la latitudinea legiuitorului reglementarea căilor de atac, ceea ce îi permite acestuia să excepteze de la exercitarea lor, atunci când consideră că se impune, anumite hotărâri judecătorești (a se vedea în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 1.341 din 19 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 811 din 3 decembrie 2010, și Decizia nr. 246 din 15 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 273 din 25 aprilie 2012).

20. Curtea reține, totodată, că reglementarea cuprinsă în art. 718 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevede că hotărârea pronunțată cu privire la contestație poate fi atacată numai cu apel, cu excepția hotărârilor pronunțate în temeiul art. 712 alin. (4) și art. 715 alin. (4), care pot fi atacate în condițiile dreptului comun, nu contravine nici art. 16 din Constituție, întrucât legiuitorul, în considerarea unor situații speciale, justificate în mod obiectiv și rațional, poate institui un tratament juridic diferențiat. În cazul de față, legiuitorul a stabilit, ca regulă generală, că atacarea hotărârilor pronunțate în contestația la executare se face numai cu apel. Cele două excepții cuprinse în textul contestat se referă la împărțirea bunurilor proprietate comună și la contestația formulată de o terță persoană ce vizează un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmărit. O atare opțiune a legiuitorului este justificată de domeniile în care intervin aceste reglementări, și anume în ipoteze specifice ce țin de materia succesiunilor sau a drepturilor reale.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Doina Handîc, Ilie Jechel, Maricica Jechel, Marius Jechel, Iuliana Nicolet Barbă și Silvia Simionică în Dosarul nr. 37.256/301/2014 al Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și constată că prevederile art. 718 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 483 alin. (2) ultima teză din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 11 mai 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 425

din 15 iunie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Florin Țurcanu în Dosarul nr. 917/40/2016/a1 al Tribunalului Botoșani — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.112D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă, personal, autorul excepției și asistat de apărătorul ales, domnul avocat Vasile Tudor, din cadrul Baroului Suceava, cu delegație la dosar. Lipsește cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției a depus la dosar concluzii scrise prin care solicită admiterea acesteia.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului convențional al autorului excepției, care pune concluzii de admitere, sens în care susține că dispozițiile legale criticate contravin, în principal, prevederilor constituționale ale art. 24 alin. (2), potrivit căruia „**În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.**” Or, în faza urmăririi penale *in rem* persoana cercetată nu se poate apăra.

5. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, deoarece începerea urmăririi penale *in rem*, chiar dacă autorul

faptei este cunoscut, nu reprezintă expresia dreptului la apărare. Astfel, o persoană nu pot fi acuzată doar pe baza unei simple sesizări, întrucât pentru formularea unei acuzații în materie penală este necesar să se strângă probe care să creeze bănuiala rezonabilă că aceasta a săvârșit infracțiunea. Până la acest moment al bănuielii rezonabile nu există o acuzație în materie penală, sens în care, în absența acesteia, nu există niciun fel de rațiune pentru apărare. Împrejurarea că, în practică, ar fi posibilă o lărgire a acestui moment procesual nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare greșită a normelor.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 31 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 917/40/2016/a1, **Tribunalul Botoșani — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Florin Țurcanu într-o cauză penală aflată în procedura camerei preliminare.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, se susține că prevederile legale menționate sunt neconstituționale, în măsura în care toate sau majoritatea actelor de urmărire penală se efectuează în procedura „*in rem*”. De aceea, dacă urmărirea penală „*in rem*” este inclusă în expresia constituțională „tot cursul procesului” din art. 24, este afectat dreptul la apărare în ipoteza în care autorul faptei este indicat chiar prin actul de sesizare sau este cunoscut. Deși, potrivit art. 92 alin. (1) din Codul de procedură penală, avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală, în practică un asemenea drept este suprimat de puterea de interpretare acordată procurorului care administrează întregul probatoriu al acuzării numai în baza

unei ordonanțe de începere a urmăririi penale „*in rem*”. Așa fiind, sunt afectate și principiile legalității și imparțialității care guvernează activitatea procurorilor.

8. În concluzie, se apreciază că urmărirea penală „*in rem*” este compatibilă cu normele constituționale numai dacă se efectuează până la momentul identificării persoanei care a săvârșit fapta.

9. **Tribunalul Botoșani — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și face trimitere la jurisprudența în materie a Curții Constituționale, respectiv Decizia nr. 236 din 19 aprilie 2016.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile scrise depuse de acesta, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală — cu denumirea marginală *Începerea urmăririi penale*, astfel cum au fost modificate prin art. II pct. 76 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016, care au următorul conținut: „(1) Când actul de sesizare îndeplinește condițiile prevăzute de lege, organul de urmărire penală dispune începerea urmăririi penale cu privire la fapta săvârșită ori a cărei săvârșire se pregătește, chiar dacă autorul este indicat sau cunoscut. [...]”

(3) Atunci când există probe din care să rezulte bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală și nu există vreunul dintre cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1), organul de urmărire penală dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. Măsura dispusă de organul de cercetare penală se supune, în termen de 3 zile, confirmării procurorului care supraveghează urmărirea penală, organul de cercetare penală fiind obligat să prezinte acestuia și dosarul cauzei.”

16. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la obligativitatea respectării Constituției și a legilor, art. 21 referitor la *Accesul liber la justiție*, art. 24 referitor la *Dreptul la apărare* și art. 132 referitor la *Statutul procurorilor*.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său, din perspectiva unor critici similare, chiar dacă analiza a avut în vedere dispozițiile art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală în redactarea anterioară modificărilor introduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, deoarece soluția legislativă contestată era aceeași, respectiv subsidiaritatea condiționată a începerii urmăririi penale „*in personam*” față de cea primară obligatorie „*in rem*”. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 236 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 426 din 7 iunie 2016, paragrafele 52, 53, 56—61, ale cărei considerente sunt valabile *mutatis mutandis* și în prezenta cauză, Curtea Constituțională a constatat că intervalul de timp ce separă momentul începerii urmăririi penale *in rem* de momentul începerii urmăririi penale *in personam* nu este strict și expres determinat de dispozițiile Codului de procedură penală. Cu toate acestea, dispoziția procesual penală precizează că procurorul dispune ca urmărirea penală să se efectueze în continuare față de o persoană, când din datele și probele existente în cauză rezultă o bănuială rezonabilă că aceasta a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală. Astfel, procurorul este obligat ca, în acel moment, să dispună continuarea urmăririi penale față de acea persoană. Aceasta rezultă din folosirea de către legiuitor a verbului „dispune”, iar nu „poate dispune”, astfel încât să se poată interpreta că există o facultate a procurorului de a amâna momentul începerii urmăririi penale *in personam*, până la realizarea probațiunii necesare pentru punerea în mișcare a acțiunii penale și dispunerea directă a acestei măsuri.

18. În principiu, existența bănuiei rezonabile este concomitentă cu formularea unei învinuiri *in personam*, care are valențele unei acuzații în materie penală. Cu toate acestea, pot exista situații în care cele două elemente nu au o existență simultană. Astfel, conceptul de „acuzație în materie penală” poate fi definit drept „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”, definiție care depinde, de asemenea, de existența sau absența unor repercusiuni importante asupra situației persoanei (Hotărârea din 27 februarie 1980, pronunțată în Cauza *Deweer împotriva Belgiei*, paragraful 46, și Hotărârea din 15 iulie 1982, pronunțată în Cauza *Eckle împotriva Germaniei*, paragraful 73).

19. De asemenea, nu poate fi primită nici susținerea potrivit căreia posibilitatea procurorului de a începe urmărirea penală afectează principiul imparțialității care guvernează activitatea procurorilor, consacrat de art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală, deoarece, potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, organul de urmărire penală strânge și administrează probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului, din oficiu ori la cerere. De aceea, ținând seama de aceste prevederi, precum și de pregătirea profesională a procurorilor, Curtea a constatat că față de aceștia funcționează prezumția îndeplinirii cu bună-credință a activității lor, astfel încât să nu se ajungă la încălcarea drepturilor fundamentale.

20. S-a mai reținut că, din modul de redactare a prevederilor legale criticate nu se desprinde vreun înțeles echivoc, destinatarii normei, între care se regăsesc și organele judiciare, putând înțelege cu ușurință sensul acestora, motiv pentru care nu poate fi primită nici susținerea potrivit căreia ar fi afectate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) din Constituție. Faptul că de la data începerii urmăririi penale *in rem* și până la data începerii urmăririi penale *in personam* trece o perioadă mai mare de timp nu reprezintă o problemă de constituționalitate, întrucât, în funcție de circumstanțele fiecărei spețe, timpul necesar fundamentării bănuiei rezonabile că o anumită persoană a săvârșit o infracțiune poate fi mai mare sau mai mic.

Așa fiind, din perspectiva acestor critici, Curtea a constatat că acestea nu pot fi primite, întrucât nu se poate admite ideea înfrângerii prezumției de constituționalitate ca urmare a aplicării unor dispoziții în contradicție cu legea ori cu principiile fundamentale.

21. De altfel, prevederile art. 305 alin. (3) din Codul de procedură penală stabilesc în mod clar că, atunci când există bănuiala rezonabilă că o anumită persoană a săvârșit fapta pentru care s-a început urmărirea penală, procurorul va dispune continuarea urmăririi penale față de aceasta, care dobândește calitatea de suspect. În măsura în care, în dezacord cu prevederile de mai sus, procurorul nu respectă aceste exigențe, atunci, în cazul emiterii rechizitoriului, suspectul devenit inculpat poate supune cenzurii judecătorului de cameră preliminară verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, întrucât, potrivit art. 342 și art. 345 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, în procedura de filtru, judecătorul de cameră preliminară are posibilitatea să constate nulitatea și să excludă actele de urmărire penală și probele administrate cu încălcarea legii care conferă, între altele, și un drept efectiv la apărare. În acest sens, Curtea a constatat că prevederile art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală stabilesc că încălcarea dispozițiilor legale determină nulitatea actului, atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului. De aceea, ori de câte ori toate sau majoritatea probelor din faza de urmărire penală au fost administrate numai în cursul urmăririi penale *in rem*, atunci **se pot pune în discuție aspecte de aplicare a legii** cu nesocotirea garanțiilor specifice dreptului la un proces echitabil, cum ar fi dreptul suspectului de a fi informat cu privire la fapta pentru care este cercetat și încadrarea juridică a acesteia, de a consulta dosarul, în condițiile legii, de a avea un avocat ales sau unul din oficiu pentru cazurile de asistență obligatorie, de a propune administrarea de probe, de a ridica excepții și de a pune concluzii, de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale și civile a cauzei, de a apela la un mediator, în cazurile permise de lege, de a fi informat cu privire la drepturile sale ori dreptul de a beneficia de alte drepturi prevăzute de lege. Câtă vreme, în funcție de particularitățile fiecărui caz, este dovedită privarea suspectilor/inculpaților de drepturile conferite de Codul de procedură penală, fiindu-le grav afectat dreptul la apărare în cursul urmăririi penale, atunci probele și actele întocmite cu nerespectarea exigențelor legale pot fi înlăturate până la încheierea procedurii de cameră preliminară. Așa fiind, **Curtea a constatat că aceste**

neajunsuri nu sunt o consecință a conținutului normativ al prevederilor art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, ci reprezintă o posibilă aplicare defectuoasă a lor și că, în acord cu exigențele dreptului la un proces echitabil, persoana interesată are posibilitatea să conteste legalitatea anumitor probe și acte de urmărire penală și să se opună utilizării lor în procedura de filtru.

22. Pe de altă parte, faptul că nu este posibilă dobândirea calității oficiale de suspect imediat ce organele de urmărire penală au fost sesizate cu privire la săvârșirea unei fapte penale de către una sau mai multe persoane reprezintă o garanție justificată de necesitatea protejării drepturilor persoanelor împotriva cărora a fost formulată o astfel de sesizare, **pentru ca acestea să nu fie supuse unor acuzații penale fără o minimă verificare a susținerilor**, din care să rezulte atât existența faptei, cât și bănuiala rezonabilă că au săvârșit o faptă prevăzută de legea penală.

23. În sfârșit, Curtea a mai constatat că, potrivit jurisprudenței sale, deturnarea reglementărilor legale de la scopul lor legitim, printr-o sistematică interpretare și aplicare eronată a acestora de către instanțele judecătorești sau de către celelalte subiecte chemate să aplice dispozițiile de lege, poate determina neconstituționalitatea acelei reglementări. De aceea, Curtea a apreciat că are competența de a elimina viciul de neconstituționalitate astfel creat, esențială în asemenea situații fiind asigurarea respectării drepturilor și libertăților persoanelor, precum și a supremației Constituției (Decizia nr. 448 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 7 ianuarie 2014). Totodată, Curtea a apreciat că analiza sa din această perspectivă se va realiza în cazul existenței unei practici relevante într-un anumit sens care determină neconstituționalitatea textului de lege criticat (a se vedea Decizia nr. 145 din 17 martie 2016, paragraful 19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 10 iunie 2016, și Decizia nr. 276 din 10 mai 2016, paragraful 20, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 572 din 28 iulie 2016).

24. Aplicând aceste considerente la speța supusă controlului de constituționalitate, Curtea a statuat că nu poate constata neconstituționalitatea textului de lege criticat, având în vedere că, în prezent, nu au fost relevate o practică și o interpretare a acestor reglementări care să contravină Legii fundamentale.

25. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele deciziei mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Florin Țurcanu în Dosarul nr. 917/40/2016/a1 al Tribunalului Botoșani — Secția penală și constată că dispozițiile art. 305 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Botoșani — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 15 iunie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****ORDONANȚĂ****pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009
privind organizarea și finanțarea rezidențiatului**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 1 pct. IV.1 din Legea nr. 161/2017 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Articol unic. — Ordonanța Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 31 august 2009, aprobată prin Legea nr. 103/2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„Art. 13. — (1) Cheltuielile de personal aferente medicilor rezidenți, medicilor dentiști rezidenți și farmaciștilor rezidenți, medicilor rezidenți încadrați în direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, în alte unități cu personalitate juridică din subordinea Ministerului Sănătății, din unități sanitare de stat și din cadrul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă se suportă în totalitate de la bugetul de stat, în limita duratei maxime prevăzute pentru specialitatea pentru care optează.

(2) Drepturile prevăzute la alin. (1) se acordă prin instituțiile cu care medicii rezidenți, medicii dentiști rezidenți și farmaciștii rezidenți, pe loc, respectiv pe post, au încheiat contract individual de muncă pe durată determinată sau nedeterminată sau au raporturi de serviciu, după caz, în baza documentelor doveditoare privind frecventarea stagiilor, emise de unitatea la care se efectuează pregătirea.”

2. Articolul 13¹ va avea următorul cuprins:

„Art. 13¹. — (1) Începând cu luna iulie 2017, rezidenții prevăzuți la art. 13 alin. (1) cu un salariu lunar brut/soldă brută lunară mai mic/mică decât 7.100 lei, care nu include drepturile

aferente gărzilor efectuate pentru asigurarea continuității asistenței medicale în afara normei legale de muncă și a programului normal de lucru de la funcția de bază, beneficiază de o bursă de rezidențiat în cuantum lunar de 670 lei.

(2) Bursa de rezidențiat se acordă până la data la care personalul prevăzut la alin. (1) beneficiază de salariul de bază/solda de funcție/salariul de funcție la nivelul reglementat pentru anul 2022 de Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

(3) Bursa de rezidențiat prevăzută la alin. (1) nu face parte din salariul brut/solda brută, nu este supusă impozitului pe venit și nu constituie bază de calcul pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat, asigurări pentru șomaj, asigurări sociale de sănătate sau pentru accidente de muncă și boli profesionale.

(4) Plata lunară a bursei de rezidențiat se realizează din bugetul de stat, prin bugetul aprobat Ministerului Sănătății pentru unitățile sanitare de stat din subordinea sa și pentru unitățile sanitare de stat din subordinea autorităților administrației publice locale, în baza normelor metodologice de aplicare aprobate prin ordin al ministrului sănătății, respectiv prin bugetele aprobate ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie, în baza normelor metodologice de aplicare aprobate de ordonatorii principali de credite ai acestora, precum și prin bugetul aprobat Ministerului Muncii și Justiției Sociale pentru rezidenții din cadrul Institutului Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă.”

PRIM-MINISTRU
MIHAI TUDOSE

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,

Florian-Dorel Bodog

Ministrul educației naționale,

Liviu-Marian Pop

Ministrul finanțelor publice,

Ionuț Mișa

Ministrul muncii și justiției sociale,

Lia-Olguța Vasilescu

București, 13 iulie 2017.

Nr. 1.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru stabilirea unor atribuții
la nivelul conducerii Secretariatului General al Guvernului**

Având în vedere imposibilitatea temporară a exercitării atribuțiilor în zilele de 15 și 16 iulie 2017 de către secretarul general al Guvernului,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — În zilele de 15 și 16 iulie 2017, atribuțiile secretarului general al Guvernului sunt exercitate de către doamna Ioana-Andreea Lambru, secretar general adjunct al Guvernului, cu rang de secretar de stat, conform prevederilor legale în vigoare.

PRIM-MINISTRU

MIHAI TUDOSEContrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,

Ioana-Andreea Lambru

București, 14 iulie 2017.

Nr. 544.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 056560